

FOCUS

Methode loopbaan voor niveau 3-4

Menno Beekhuizen • Sander Heebels • Anke Taube
Daphne Kievit • Annelien Tienstra

uitgeverij
~deviant

2019 Eerste druk, eerste oplage

Met medewerking van: Anne-Marie Brunen, Marjan Dorresteyn, Malou Lemaire, Marlies Peeters,
Ron Visser

Vormgeving en opmaak: Stefan Roelfsema

Tekening omslag: Marloes Albers

Tekeningen binnenwerk: Marloes Albers, Stefan Roelfsema

Uitgeverij Deviant

Zuidsingel 13

3811 HA Amersfoort

t: 033-4650831

e: info@uitgeverij-deviant.nl

i: www.uitgeverij-deviant.nl

© **2019 Uitgeverij Deviant, Amersfoort**

Het is niet toegestaan dit werk, of delen daarvan, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever te kopiëren. Onrechtmatig kopiëren is een vorm van diefstal.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b en 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht, Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp. Voor het overnemen van een of enkele gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers of andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle inspanningen is het de uitgever misschien niet gelukt alle rechthebbenden te achterhalen. Als u denkt rechthebbende te zijn, neemt u dan contact op met de uitgever.

Uitgeverij Deviant ontwikkelt en produceert al haar boeken in Nederland.
De boeken worden gedrukt op papier met het FSC-keurmerk.

Inhoudsopgave

Verantwoording van de methode	4	Thema 5 Loopbaankeuzes	120
Woord aan de student	6	Les 1 Na je opleiding	122
Thema 1 Studie en loopbaan	8	Les 2 In loondienst	126
Les 1 Kennismaken	10	Les 3 Ondernemen	131
Les 2 Je toekomst	13	Les 4 Doorleren	137
Les 3 Je opleiding	17	POP bijstellen	142
Les 4 Loopbaanonderwijs	21	Eindopdracht	143
Eindopdracht	26	Reflectie	144
Reflectie	28	Thema 6 Een baan vinden	146
Thema 2 Motieven en kwaliteiten	30	Les 1 Een baan zoeken	148
Les 1 Je interesses	32	Les 2 Vacatures	152
Les 2 Je motieven en waarden	36	Les 3 Een goede indruk maken	155
Les 3 Je kwaliteiten	41	Les 4 Solliciteren	160
Les 4 360 gradenfeedback	46	Les 5 Het sollicitatiegesprek	166
Les 5 Leerdoelen	50	Les 6 Een nieuwe baan	170
Eindopdracht	55	Eindopdracht	175
Reflectie	56	Reflectie	176
Thema 3 Je ideale baan	58	Thema 7 Werknemerschap	178
Les 1 Je droombaan	60	Les 1 De ideale werknemer	180
Les 2 Belang van werk	64	Les 2 Werken in een team	186
Les 3 Beroepen	69	Les 3 Leidinggeven	192
Les 4 Ondernemen?	75	Les 4 Werkdilemma's	198
Les 5 Werkomstandigheden	79	Les 5 Vitaal werken	202
Eindopdracht	85	Les 6 Omgaan met veranderingen	206
Reflectie	86	Eindopdracht	211
Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP)	88	Reflectie	212
Thema 4 Beroepspraktijkvorming	90	Thema 8 Toekomstplannen	214
Les 1 Verwachtingen van je bpv	92	Les 1 Terugblik	216
Les 2 Je houding op je bpv	96	Les 2 Keuzes na je opleiding	221
Les 3 Je bpv voorbereiden	101	Les 3 Je loopbaanplan	225
Les 4 Reflecteren op je bpv	108	Les 4 Je loopbaan sturen	229
Les 5 Bpv en je loopbaan	112	Eindopdracht	235
Eindopdracht	117	Reflectie	236
Reflectie	118	Overzicht loopbaancompetenties	238
		Bronvermelding afbeeldingen	242
		Knipbladen	244

Verantwoording van de methode

***Focus* is een methode loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) voor het mbo. De methode bestaat uit twee leerwerkboeken: een voor entree-opleidingen en niveau 2 en een voor niveau 3 en 4.**

Methodiek

Focus helpt studenten om sturing te geven aan hun loopbaan. De methode daagt ze uit om na te denken over hun kwaliteiten, mogelijkheden en drijfveren, zodat ze passende keuzes kunnen maken in hun studie en toekomstig beroep.

Het motiveren van studenten is een belangrijk doel van *Focus*. Daarom biedt de methode veel aansprekende en activerende werkvormen die studenten uitdaging en afwisseling bieden.

Verder stimuleert *Focus* studenten om van elkaar te leren door ze veelvuldig samen te laten werken in groepsopdrachten en klassikale opdrachten. Ook krijgen de studenten regelmatig de taak om elkaar feedback te geven.

Focus bevordert daarnaast het eigenaarschap van studenten. Ze stellen regelmatig eigen leerdoelen op en reflecteren op wat ze in een thema gedaan en geleerd hebben. Op die manier worden ze zich bewust van hun leerproces en het belang van loopbaanoriëntatie.

Loopbaaneisen in het mbo

In het 'Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB' staan de eisen waaraan mbo-opleidingen moeten voldoen op het gebied van loopbaanoriëntatie en -begeleiding. De competenties die in ieder geval aan bod moeten komen zijn:

- capaciteitenreflectie (kwaliteitenreflectie): beschouwing van de capaciteiten die belangrijk zijn voor de loopbaan;
- motievenreflectie: beschouwing van de wensen en waarden die van belang zijn voor de loopbaan;
- werkexploratie: onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan;
- loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces;
- netwerken: contacten opbouwen en onderhouden op de arbeidsmarkt, gericht op loopbaanontwikkeling.

In *Focus* worden de vijf loopbaancompetenties geïntegreerd behandeld in acht thema's. Achter in dit boek staat een overzicht waarin wordt weergegeven welke competenties per thema aan bod komen.

Opbouw

Het leerwerkboek bestaat uit acht thema's. Het eerste thema is een introductiethema, waarin studenten nadenken over hun studie en waarin ze leren wat loopbaanonderwijs inhoudt. In thema 2 en 3 denken studenten na over hun kwaliteiten en motieven en over hun ideale baan. Thema 4 gaat over beroepspraktijkvorming (bpv) en kan het beste rond een bpv-periode worden behandeld. In thema 5 staan studenten stil bij de keuzes die ze moeten maken na hun opleiding.

Thema 6 en 7 gaan dieper in op respectievelijk solliciteren en werknemerschap. In het laatste thema reflecteren studenten op de loopbaanlessen en staan ze nog eens stil bij hun toekomstplannen.

Elk thema begint met een korte introductietekst. Daarna volgen vier tot zes lessen met uitleg en opdrachten. Het thema wordt afgesloten met een eindopdracht en een reflectie.

Elke les start met een introductie waarin de leerdoelen gepresenteerd worden. Daarna volgen uitlegkaders en opdrachten. Bij de opdrachten staan pictogrammen die de verschillende opdrachttypes aanduiden:

individuele opdracht

tweepersoonsopdracht

groepsopdracht

klassikale opdracht

opdracht waarvoor de student Studimeter nodig heeft

opdracht waarvoor de student internet nodig heeft

In de eindopdracht van elk thema komen de onderdelen uit de lessen samen. De eindopdrachten kunnen gebruikt worden voor het loopbaanportfolio en de studieloopbaangesprekken.

Elk thema sluit af met een reflectie. Daarin staan studenten stil bij wat ze geleerd hebben en waar ze nog aan kunnen werken.

Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP)

Als onderdeel van *Focus* maken studenten een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP), dat wordt aangeboden via Studimeter, de methodesite van Uitgeverij Deviant.

De studenten vullen het POP na thema 3 in. Ze stellen dan leerdoelen op en verbinden daar acties aan. In thema 5 stellen de studenten de leerdoelen in hun POP indien nodig bij en in thema 8 reflecteren ze op hun POP.

Extra materialen

Via de methodesite Studimeter is aanvullend materiaal beschikbaar, waaronder:

- een competentiescan waarmee studenten hun voortgang kunnen meten;
- een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP);
- filmpjes van interviews met studenten en werkenden;
- een docentenhandleiding met uitleg en lessuggesties voor de docent.

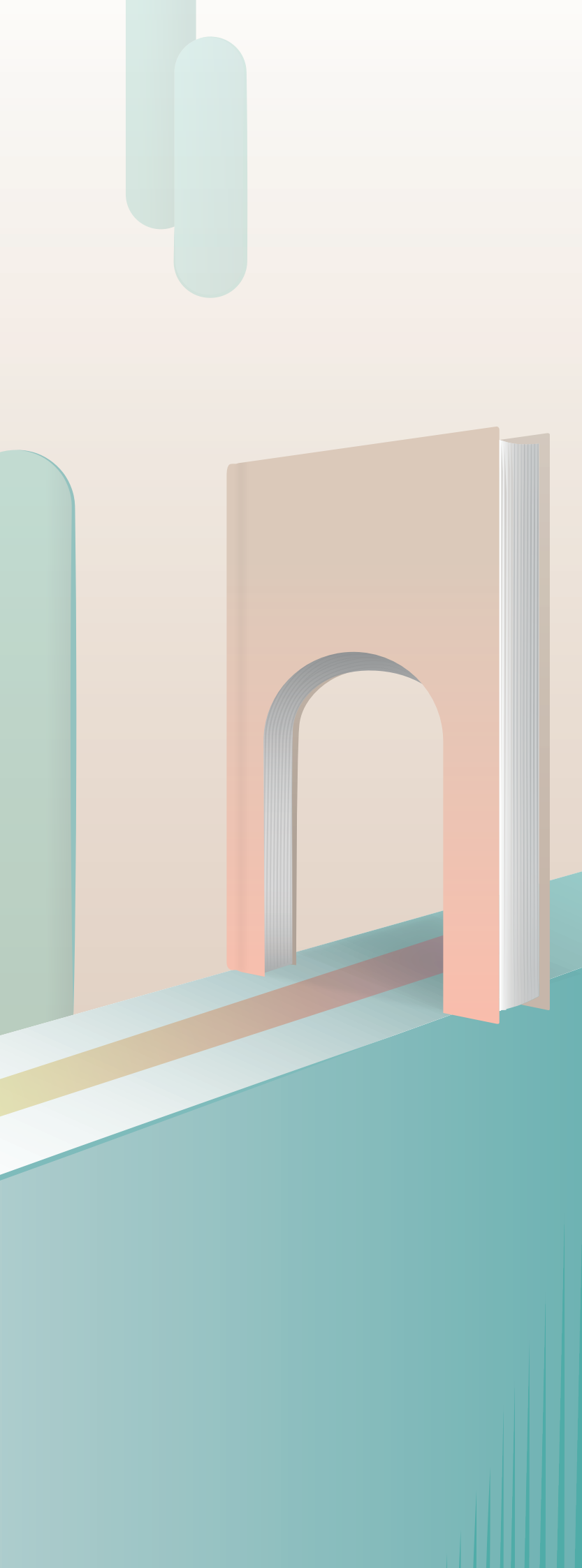
THEMA 1

Studie en loopbaan

Wat wilde jij worden toen je klein was: profvoetballer, dolfjinentrainer, superheld? Waarschijnlijk is dat inmiddels veranderd. Je hebt een opleiding gekozen en leert nu voor een beroep. Maar je moet ook nog veel keuzes maken in je loopbaan. Loopbaanonderwijs helpt je daarbij.

In dit thema ontdek je wat jou de komende jaren bij je opleiding te wachten staat en krijg je een beter beeld van loopbaanonderwijs. Ter afsluiting interview je iemand over je opleiding.

An abstract illustration on the left side of the page. It features a teal-colored path that leads from the bottom left towards the center. On the right side of the path, there are several books standing upright. One book is a light orange color and has a large, arched cutout in its center. To the left of this book, there are two more books, one light green and one light blue, both with rounded tops. The background is a soft gradient of light orange and yellow.

Inhoud

Les 1

Kennismaken

Les 2

Je toekomst

Les 3

Je opleiding

Les 4

Loopbaanonderwijs

Eindopdracht

Interview

Reflectie

Les 1

Kennismaken

De komende jaren ga je tijdens de loopbaanlessen aan de slag met het boek *Focus*. Je kunt hierbij veel hebben aan je klasgenoten. Ken je hen eigenlijk al?

In deze les:

- ▶ leer je meer over je klasgenoten;
- ▶ reflecteer je op je opleidingskeuze.

Opdracht 1 Kennismaking

a. Vul het profiel in.

Naam

Leeftijd

Woonplaats

Hobby's

Droombaan

Vooropleiding(en)

Zo zou mijn beste vriend of vriendin mij in één zin omschrijven

- b. Kies een klasgenoot om mee samen te werken. Bestudeer elkaars profiel.
- c. De docent geeft iedereen in de klas een voor een de beurt. Als je aan de beurt bent stel je je klasgenoot voor aan de rest van de klas. Noem zijn of haar naam en twee dingen uit het profiel die jij opvallend vindt.

Opleidingskeuze

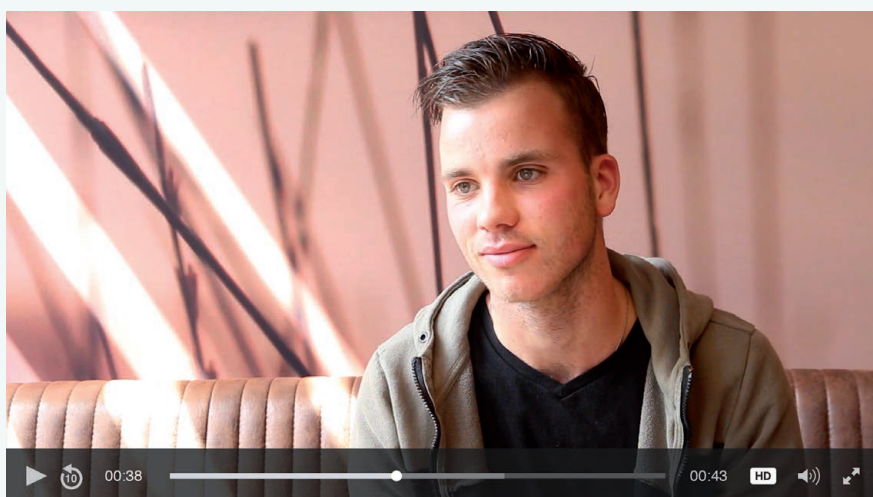
Waarom ben je deze opleiding gaan doen? Misschien wist je al jaren dat je deze opleiding wilde gaan doen en past deze helemaal in je carrièreplan. Of heb je pas vlak voor het studiejaar bedacht wat je wilde doen en zie je wel wat je volgende stap is?

Het is nuttig om nog eens stil te staan bij je opleidingskeuze. Dat kan je helpen om doelen voor jezelf te stellen en om de juiste keuzes te maken.

Opdracht 2 Opleidingskeuze

- a. Bekijk het filmpje **Opleidingskeuze** op Studiemeter.

- b. In het filmpje geven studenten antwoord op de vraag: waarom heb je deze opleiding gekozen? Herken jij jezelf in een van de antwoorden? Licht je antwoord toe.

c. Geef aan in hoeverre onderstaande zaken invloed op jouw opleidingskeuze hebben gehad.

	niet	een beetje	veel
Het beroep spreekt me aan.	☐	☐	☐
De baankansen zijn goed.	☐	☐	☐
De opleiding lijkt me leuk.	☐	☐	☐
Mijn vrienden zijn deze opleiding ook gaan doen.	☐	☐	☐
Mijn ouders willen dat ik deze opleiding ga doen.	☐	☐	☐
Ik heb de opleiding nodig voor een vervolgopleiding.	☐	☐	☐
De website van de opleiding sprak mij aan.	☐	☐	☐
De opleiding zit op een gunstige locatie.	☐	☐	☐
Ik kan met het beroep veel geld verdienen.	☐	☐	☐

d. Wat was voor jou de belangrijkste reden om deze opleiding te gaan doen?

e. Bespreek vraag c en d met een klasgenoot. Waarin verschillen jullie antwoorden van elkaar?
Hoe komt dat denk je?

Les 2

Je toekomst

Je opleidingskeuze hangt samen met je toekomstplannen. Hoe zie jij je toekomst? Weet je al precies wat je wilt en heb je de volgende stappen al uitgedacht?

In deze les:

- ▶ denk je na over je toekomst;
- ▶ bedenk je wat je wilt bereiken op het gebied van werk;
- ▶ denk je na over je dromen en ambities.

Opdracht 1 Toekomstbeeld

a. Vul het formulier in.

TOEKOMSTBEELD

Waar sta je over tien jaar?

Welke opleidingen heb je afgerond?

Wat voor baan heb je?

Waar woon je?

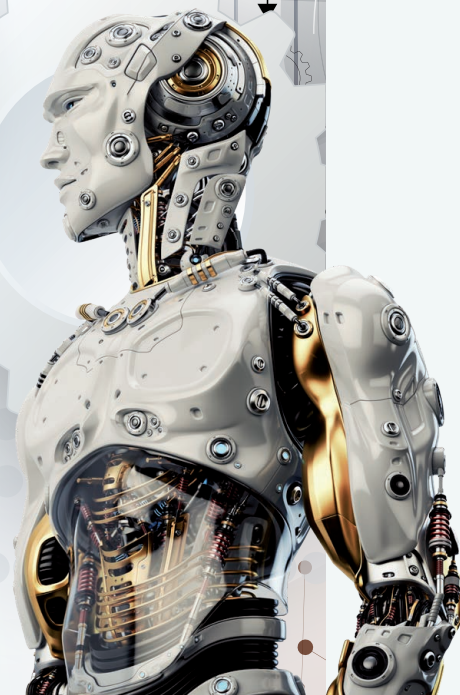
In wat voor huis woon je?

Woon je alleen of samen?

Waar besteed je, naast werk, tijd aan?

Heb je een auto? Zo ja, welke?

Heb je kinderen? Zo ja, hoeveel?

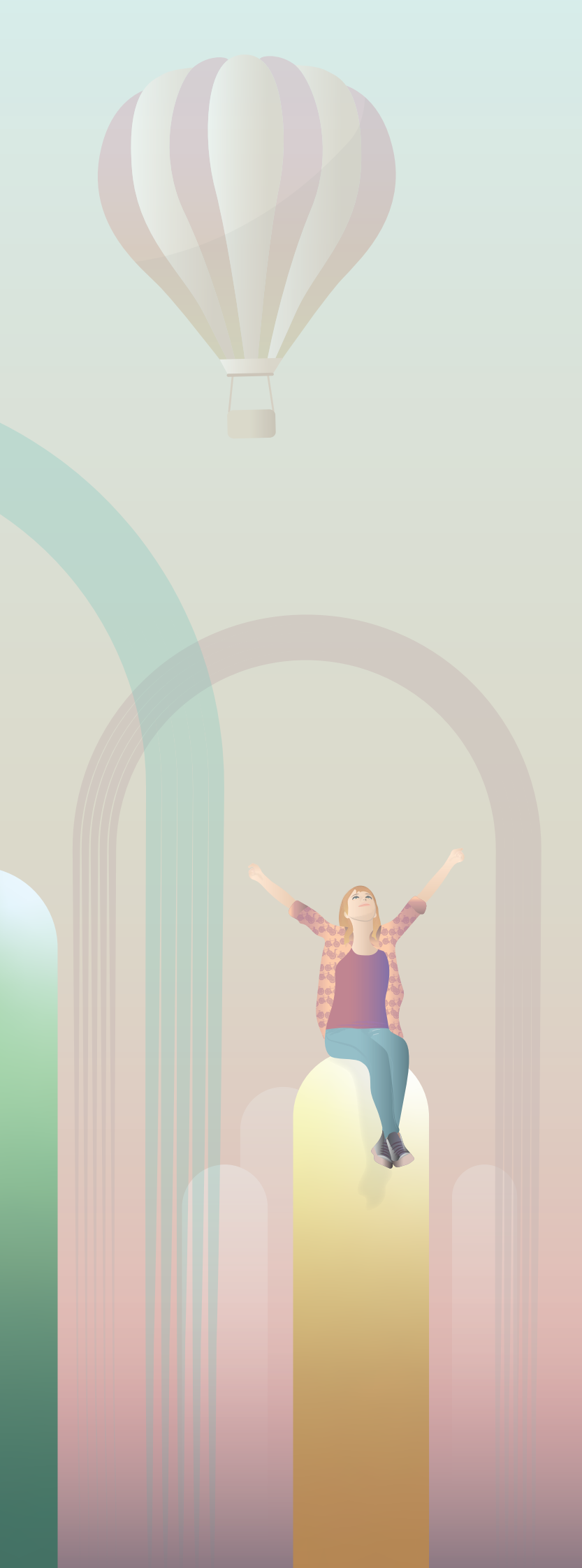
THEMA 2

Motieven en kwaliteiten

Denk je weleens na over waarom je dingen doet? En weet je wat je sterke en zwakke punten zijn? Als je inzicht hebt in je motieven en kwaliteiten kun je gerichter loopbaankeuzes maken. Ook kun je dan bepalen welke vaardigheden je nog wilt ontwikkelen.

In dit thema breng je jouw motieven en kwaliteiten in kaart. Aan het einde van dit thema verwerk je die in een profiel van jezelf.

Inhoud

Les 1

Je interesses

Les 2

Je motieven en waarden

Les 3

Je kwaliteiten

Les 4

360 gradenfeedback

Les 5

Leerdoelen

Eindopdracht

Profiel van jezelf

Reflectie

Les 4

360 graden-feedback

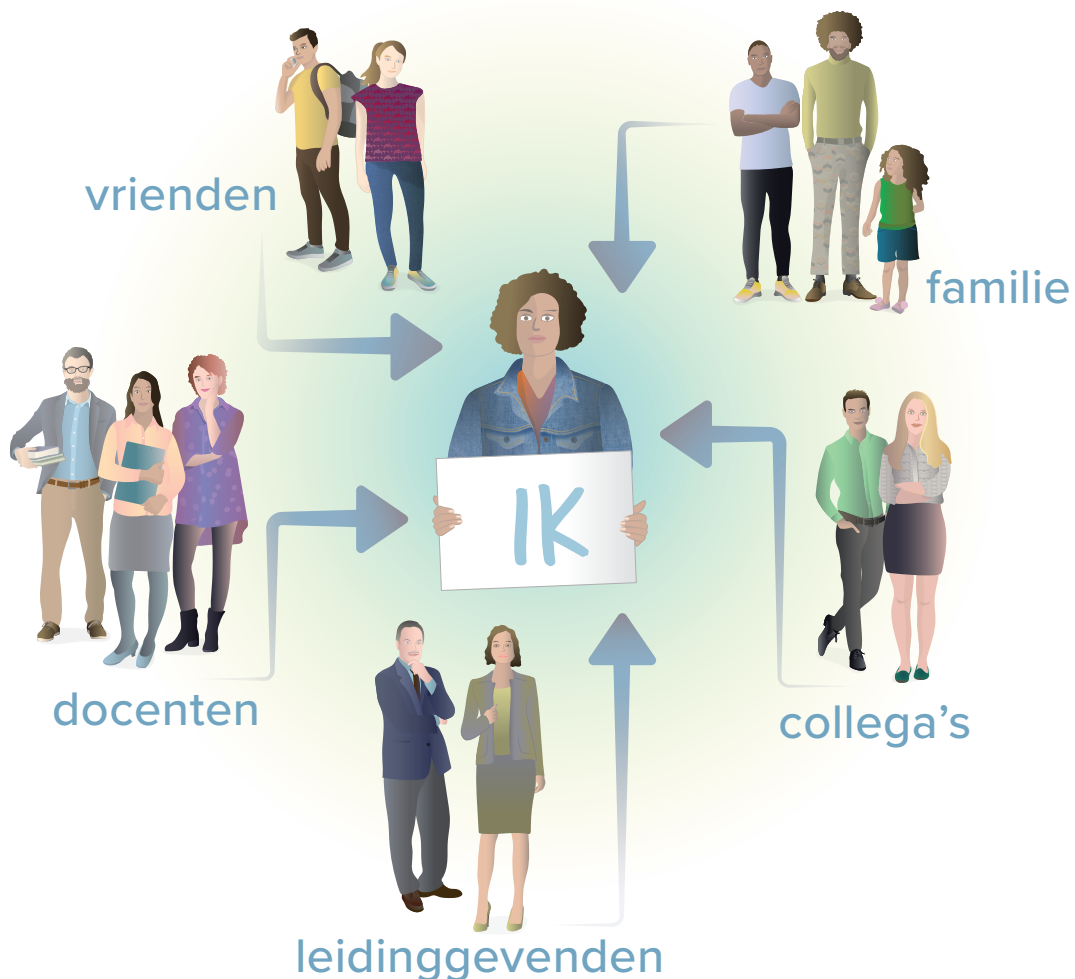
Je hebt in de vorige les al zelf nagedacht over je kwaliteiten, maar komt het beeld dat je van jezelf hebt wel overeen met het beeld dat anderen van jou hebben?

In deze les:

- ▶ leer je wat 360 gradenfeedback inhoudt;
- ▶ denk je na over je vaardigheden;
- ▶ krijg je feedback van een klasgenoot;
- ▶ vraag je feedback aan mensen in je omgeving.

360 gradenfeedback

360 gradenfeedback is een vorm van feedback die je kan helpen om meer over jezelf te weten te komen. Bij 360 gradenfeedback geven verschillende mensen in je omgeving je feedback. Dit is vooral waardevol als ze jou op verschillende manieren kennen, bijvoorbeeld als vriend, familielid of collega. Met behulp van 360 gradenfeedback kun je nagaan of jouw zelfbeeld overeenkomt met wat anderen van jou vinden.

Opdracht 1 Vaardigheden

Geef per stelling aan in hoeverre deze op jou van toepassing is en beantwoord de vragen.

		niet	een beetje	heel erg
Digitale vaardigheden	Ik ben handig met computers.	☐	☐	☐
	Ik kan goed informatie opzoeken.	☐	☐	☐
	Ik kan erachter komen waar informatie vandaan komt.	☐	☐	☐
	Ik benut de mogelijkheden van sociale media.	☐	☐	☐
	Ik ga verstandig om met sociale media.	☐	☐	☐
Denkvaardigheden	Ik heb een kritische houding.	☐	☐	☐
	Ik denk goed na voordat ik iets doe.	☐	☐	☐
	Ik denk na over hoe ik dingen beter kan doen.	☐	☐	☐
	Ik verleg mijn grenzen.	☐	☐	☐
	Ik ben creatief.	☐	☐	☐
	Ik kan goed problemen oplossen.	☐	☐	☐
« Sociale en communicatieve vaardigheden	Ik kan goed vertellen.	☐	☐	☐
	Ik kan goed luisteren.	☐	☐	☐
	Ik kan anderen goed helpen.	☐	☐	☐
	Ik kom voor mezelf op.	☐	☐	☐
	Ik maak makkelijk vrienden.	☐	☐	☐
	Ik kan overtuigend schrijven.	☐	☐	☐
	Ik maak een goede eerste indruk.	☐	☐	☐

»	Ik sta open voor andermans ideeën.	☐	☐	☐
	Ik werk goed samen met anderen.	☐	☐	☐
	Ik ga respectvol met anderen om.	☐	☐	☐
Persoonlijke vaardigheden	Ik ben ijverig.	☐	☐	☐
	Ik ben een doorzetter.	☐	☐	☐
	Ik heb mijn werk altijd op tijd af.	☐	☐	☐
	Ik sta open voor nieuwe ervaringen.	☐	☐	☐
	Ik kan goed met mijn handen werken.	☐	☐	☐
	Ik ben geduldig.	☐	☐	☐
	Ik ben nauwkeurig.	☐	☐	☐

Wat kun je heel goed?

Waar kun je jezelf nog verbeteren?

Opdracht 2 Feedback van een klasgenoot

- a. Kies een klasgenoot om mee samen te werken, het liefst iemand die jou goed kent.
Vul het feedbackformulier voor elkaar in. Je vindt het feedbackformulier op pagina 245.
Neem het ingevulde formulier mee naar de volgende les.

- b. Vond je het lastig om je klasgenoot feedback te geven?
Licht je antwoord toe.

Opdracht 3 Feedback van je omgeving

- a. Welke twee personen wil je nog meer om feedback vragen? Schrijf de namen van deze personen in de witte vlakken en licht kort toe waarom je ze om feedback vraagt.

Tip: kies mensen die jou op verschillende manieren kennen, bijvoorbeeld een familielid, een vriend of een collega.

Klasgenoot

- b. Vraag de twee personen om de feedbackformulieren in te vullen. Gebruik daarvoor de feedbackformulieren op pagina 245-249. Neem de ingevulde feedbackformulieren mee naar de volgende les.

Tip: je kunt de feedbackformulieren ook downloaden via Studiemeter en ze versturen naar degene die jou feedback gaat geven.

Persoonlijk ontwikkelingsplan

Je gaat een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) maken. Je POP bestaat onder meer uit een overzicht van je ambities, vaardigheden en kwaliteiten. Daarnaast stel je leerdoelen op en verbind je daar concrete acties aan. Het POP helpt je om je gedurende je opleiding te ontwikkelen.

Opdracht

Open het **POP** op Studiemeter.
Maak de eerste drie onderdelen en download je POP.

THEMA 5

Loopbaankeuzes

Weet jij al wat je na je opleiding gaat doen? Je kunt uiteraard een baan gaan zoeken, maar je kunt er ook voor kiezen om een vervolgopleiding te doen. Of wellicht is een eigen bedrijf beginnen iets voor jou?

In dit thema verdiep je je in de verschillende mogelijkheden die je na je opleiding hebt. Als eindopdracht geef je een presentatie over je plannen na je opleiding.

Inhoud

Les 1

Na je opleiding

Les 2

In loondienst

Les 3

Ondernemen

Les 4

Doorleren

POP

Bijstellen

Eindopdracht

Presentatie

Reflectie

Les 2

In loondienst

Een van de mogelijkheden na je opleiding is om in loondienst te gaan. Wat zou dit voor jou betekenen? En hoe groot is de kans dat je snel een baan vindt die bij je past?

In deze les:

- ▶ denk je na over wat het betekent om in loondienst te gaan;
- ▶ zoek je uit wat het startsalaris voor jouw beroepsgroep is;
- ▶ zoek je uit hoe groot je baankans is;
- ▶ bedenk je wat je kunt doen om je kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Van studeren naar werken

De overgang van studeren naar werken is een grote verandering in je leven. Zo heb je waarschijnlijk ineens een veel hoger inkomen. En misschien zie je deze overgang ook wel als het moment om op jezelf te gaan wonen. Maar er zijn ook minder leuke veranderingen: je krijgt meer verplichtingen en hebt minder vrije tijd.

Door nu al stil te staan bij dit soort veranderingen weet je beter of je al klaar bent om te gaan werken als je je opleiding hebt afgerond.

Opdracht 1 Beginnen met werken

- a. Bekijk het filmpje **Aan het werk** op Studiemeter.

- b. Welke veranderingen worden in het filmpje genoemd?

c. Wat denk jij dat er verandert als je gaat werken? Vul het schema in.

d. Welke verandering(en) vind je negatief en welke positief?

Positief: _____

Negatief: _____

e. Zie je het zitten om na je studie direct werk te zoeken?

Onderbouw je antwoord.

Salaris

Een van de grootste veranderingen bij de overgang van studeren naar werken is dat je (meer) geld gaat verdienen. Maar wat is je startsalaris ongeveer? Is dat voldoende om op jezelf te wonen, rond te komen en ook nog leuke dingen te doen? Door dit te onderzoeken weet je beter waar je aan toe bent als je na je opleiding gaat werken.

Opdracht 2 Startsalaris

- a. Wat is het gemiddelde startsalaris voor het beroep waarvoor jij wordt opgeleid?

Tip: googel op startsalaris + [naam opleiding].

- b. Stel dat je na je opleiding op jezelf gaat wonen. Verwacht je dat je dan met dit salaris rond kunt komen? En denk je dat je nog geld overhoudt voor leuke dingen, zoals vakanties, uitgaan en luxe producten?

Onderbouw je antwoord.

- c. Ben je tevreden met het gemiddelde startsalaris voor jouw beroep?

Licht je antwoord toe.

Baankansen

Hoe groot is de kans dat je snel na je opleiding een passende baan vindt? Dit kan erg verschillen per regio en per opleiding. Als je goed voorbereid wilt zijn op de toekomst, is het de moeite waard om uit te zoeken wat je baankansen zijn. Daarnaast is het nuttig om te bedenken hoe je je baankansen (nog verder) kunt vergroten.

Op de website van KiesMBO kun je de baankans per mbo-opleiding opzoeken. Hieronder zie je daarvan twee voorbeelden.

Uitvoerder bouw/infra		
	Niveau	4
	Leerweg	bol, bbl
	Kans op werk	★★★★★
Fotograaf		
	Niveau	4
	Leerweg	bol
	Kans op werk	★

Bron: KiesMBO (2019).

Opdracht 3 Baankansen

- a. Wat is de baankans voor de opleiding die je nu volgt in de regio waar je woont?

Tip: zoek jouw opleiding op de website van KiesMBO.

- b. Valt de baankans je mee of tegen?
Licht je antwoord toe.

POP bijstellen

In thema 4 en 5 heb je veel nieuwe dingen geleerd over jouw beroep en de mogelijkheden die je hebt na je opleiding. Het is daarom handig om nog eens naar je POP te kijken en je leerdoelen aan te passen aan je nieuwe inzichten.

Opdracht

Ga naar Studiemeter en open je POP. Maak het vierde onderdeel:
Leerdoelen bijstellen.

EINDOPDRACHT

Presentatie

Je hebt in dit thema meer geleerd over de mogelijkheden die je na je opleiding hebt. Je weet nu beter wat het betekent om in loondienst te gaan, te gaan ondernemen of door te leren.

Als eindopdracht geef je een presentatie van ongeveer 5 minuten over je keuze na je opleiding. Daarin vertel je of je een baan gaat zoeken, gaat ondernemen of gaat doorleren. Ook leg je uit waarom je die keuze maakt. Je ondersteunt je presentatie met een PowerPoint of Prezi.

- a. Noteer wat je wilt vertellen in je presentatie. Zorg ervoor dat je in ieder geval antwoord geeft op de volgende vragen:
 - Wat wil je na je opleiding gaan doen?
 - Waarom is dit voor jou een goede keuze?
 - Wat zijn de voor- en nadelen van deze keuze?
 - Hoe ga je je voorbereiden op deze keuze?
- b. Maak een PowerPoint of Prezi voor je presentatie. Voeg beeldmateriaal toe ter ondersteuning.
- c. Houd je presentatie. De docent bepaalt of je dit voor een groepje of voor de hele klas doet. Bied je publiek aan het eind van de presentatie de gelegenheid om vragen te stellen.
- d. Lever je PowerPoint of Prezi in bij je docent. Als je docent de presentatie heeft beoordeeld, kun je deze opnemen in je portfolio.

REFLECTIE

In deze opdracht sta je stil bij wat je in dit thema hebt geleerd en denk je na over waar je nog aan kunt werken.

a. Geef per stelling aan in hoeverre deze op jou van toepassing is.

Stelling	niet	een beetje	wel
1. Ik weet welke prioriteiten ik heb in mijn loopbaan.			
2. Ik weet welke ontwikkelingen de arbeidsmarkt in mijn vakgebied beïnvloeden.			
3. Ik weet wat mijn baankansen zijn.			
4. Ik ken de voor- en nadelen van ondernemen in mijn vakgebied.			
5. Ik weet wat er komt kijken bij het starten van een eigen bedrijf.			
6. Ik weet welke mogelijkheden ik heb om door te leren.			
7. Ik ken de verschillen tussen het mbo en het hbo.			
8. Ik weet welke keuze ik wil maken als ik klaar ben met mijn huidige opleiding.			

b. Welk onderdeel dit thema vond je het lastigst?

- ☐ de arbeidsmarkt in kaart brengen
- ☐ uitzoeken wat je baankansen zijn
- ☐ een eigen bedrijf bedenken
- ☐ een vervolgopleiding uitzoeken
- ☐ de eindopdracht - de presentatie

☐ anders, namelijk _____

Licht je antwoord toe.

c. Welk onderdeel uit dit thema vond je het leerzaamst?

- ☐ de arbeidsmarkt in kaart brengen
- ☐ uitzoeken wat je baankansen zijn
- ☐ een eigen bedrijf bedenken
- ☐ een vervolgopleiding uitzoeken
- ☐ de eindopdracht - de presentatie

☐ anders, namelijk _____

Licht je antwoord toe.

d. Geef per keuzemogelijkheid aan of jij hier na dit thema anders over bent gaan denken of niet.

Licht je antwoorden toe.

In loondienst werken: _____

Ondernemen: _____

Doorleren: _____

e. Bekijk je antwoord op vraag 1c op pagina 122. Ben jij door dit thema anders gaan denken over wat je na je opleiding wilt doen?

Licht je antwoord toe.

Overzicht loopbaancompetenties

In de onderstaande tabellen staat per les weergegeven welke loopbaancompetenties aan bod komen.

De loopbaancompetenties zijn:

kwaliteitenreflectie

motievenreflectie

werkexploratie

loopbaansturing

netwerken

Thema 1 Studie en loopbaan					
Les					
1 Kennismaken		✓			✓
2 Je toekomst		✓		✓	
3 Je opleiding		✓			
4 Loopbaanonderwijs		✓		✓	
Eindopdracht				✓	

Thema 2 Motieven en kwaliteiten					
Les					
1 Je interesses		✓			✓
2 Je motieven en waarden		✓			
3 Je kwaliteiten	✓		✓		
4 360 gradenfeedback	✓				
5 Leerdoelen	✓			✓	
Eindopdracht	✓	✓			

Thema 3 Je ideale baan

Les					
1 Je droombaan		✓			
2 Belang van werk		✓			
3 Beroepen		✓	✓		
4 Ondernemen?	✓	✓	✓		
5 Werkomstandigheden		✓	✓		
Eindopdracht		✓	✓		

Thema 4 Beroepspraktijkvorming

Les					
1 Verwachtingen van je bpv		✓	✓		
2 Je houding op je bpv	✓		✓		
3 Je bpv voorbereiden			✓	✓	
4 Reflecteren op je bpv	✓	✓	✓		
5 Bpv en je loopbaan	✓			✓	✓
Eindopdracht	✓	✓	✓		

Thema 5 Loopbaankeuzes

Les					
1 Na je opleiding		✓	✓		
2 In loondienst		✓		✓	
3 Ondernemen		✓	✓	✓	
4 Doorleren	✓	✓		✓	
Eindopdracht		✓		✓	

FOCUS

Focus is een methode loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) voor het mbo. *Focus* helpt studenten om sturing te geven aan hun loopbaan. De methode daagt ze uit om na te denken over hun kwaliteiten, drijfveren en mogelijkheden, zodat ze passende keuzes kunnen maken in hun studie en toekomstig beroep.

Dit is het leerwerkboek voor niveau 3 en 4 van het mbo. Er is ook een leerwerkboek voor entree-opleidingen en niveau 2. Bij de leerwerkboeken is aanvullend digitaal materiaal beschikbaar via Studiemeter, de methodesite van Uitgeverij Deviant.

Thema's

Focus bestaat uit acht thema's waarin de vijf loopbaancompetenties aan bod komen.

Thema 1	Studie en loopbaan
Thema 2	Motieven en kwaliteiten
Thema 3	Je ideale baan
Thema 4	Beroepspraktijkvorming
Thema 5	Loopbaankeuzes
Thema 6	Een baan vinden
Thema 7	Werknemerschap
Thema 8	Toekomstplannen